

UDENRIGSMINISTERIET

Samrådsspørgsmål C om den danske regerings position i konflikten i Hong Kong mellem demokratibevægelsen og de lokale myndigheder herunder hvilken rolle regeringen mener, at henholdsvis Danmark og EU kan spille i løsningen af konflikten.

Til:
Udenrigsministeren
Enhed:
ALO
Dato:
01-11-2019
Sag: 2019-4432

TALEPUNKT

Tak for muligheden for at svare på spørgsmål om den danske regerings position i konflikten i Hong Kong mellem demokratibevægelsen og de lokale myndigheder, herunder hvilken rolle regeringen mener, at henholdsvis Danmark og EU kan spille i løsningen af konflikten.

* * *

[Den danske regerings position]

Situationen i Hong Kong er alvorlig og bekymrende. Konflikten har varet i 4,5 måned, vi har set omfattende uroligheder og indtil nu er mere end 2.000 personer blevet anholdt. Allerede kort tid efter urolighederne startede, understregede jeg meget klart vigtigheden af respekt for grundlæggende rettigheder. Herunder retten til at ytre sig og forsamle sig.

Jeg har også sagt meget klart, at der i Hong Kong er behov for deeskalering. Vold fremmer ikke en løsning, og dialog er og bliver vejen frem. Situationen er dog meget alvorlig, og derfor følger jeg også fortsat udviklingen tæt og med bekymring.

Jeg vil nu kort beskrive situationen, som den har udviklet sig. Siden den 9. juni har der været massive folkelige protester. Ved enkelte lejligheder med op imod 1.5 millioner mennesker. I første omgang blev der stillet krav om, at lovforslaget, om administrativ udlevering af borgere til Kina uden domstolsafprøvning, formelt skulle trækkes tilbage. Lokalregeringen tilkendegav den 4. september, at lovforslaget formelt ville blive trukket tilbage, hvilket skete den 23. oktober.

Foruden dette krav, har demonstranterne fremsat en række yderligere krav. Kravene inkluderede i starten også regeringsleder, Carrie Lams afgang. Kravene udviklede sig siden hen til en kamp for mere fundamentale demokratiske rettigheder, herunder indførelsen af almindelige demokratiske valg, krav om en uafhængig undersøgelse af politiets håndtering af demonstranterne, samt løsladelse af tilbageholdte demonstranter.

[*Carrie Lams svar*]

Carrie Lam holdt den 4. september en tv-transmitteret tale, efter at hun kort forinden havde mødtes med lokale pro-Beijing politikere og medlemmer af den lovgivende forsamling og angiveligt fremlagt en plan om formelt at trække det omstridte udleverings-lovforslag tilbage.

I talen fremførte Carrie Lam Hong Kong-regeringens svar på demonstranternes krav, og fremlagde supplerende tiltag som Hong Kong-regeringen ønskede at tage i et forsøg på at imødekomme befolkningen og dæmpe protesterne.

For det første ville lokalregeringen trække det omstridte lovforslag formelt tilbage.

For det andet ville lokalregeringen styrke den uafhængige politikklageinstans, IPCC, med tilførsel af bl.a. den tidligere vice-ombudsmand, i arbejdet med at afdække politiets håndtering af større offentlige begivenheder efter den 9. juni 2019. Det er planen, at internationale eksperter skal støtte dette arbejde. IPCCs anbefalinger til lokalregeringen vil blive offentliggjort.

For det tredje ville lokalregeringen iværksætte en dialogproces med alle dele af samfundet for at adressere den grundlæggende utilfredshed i samfundet. Carrie Lam iværksatte den 26. september det første af tre dialogmøder. Her mødte hun og fire ministre fra hendes kabinet 150 repræsentativt udvalgte borgere, og svarede på deres spørgsmål. Initiativet er dog af skeptikere blevet kritiseret for at være et PR-stunt og for ikke at løse konkrete problemer. Den kommende tid vil Lam gennemføre yderligere to dialogarrangementer.

For det fjerde ville lokalregeringen invitere ledende kræfter i samfundet, bl.a. fra forretningsverdenen og den akademiske verden, til at rådgive lokalregeringen. Det gælder også spørgsmålet om, hvordan offentligheden kan tage del i lokalregeringens beslutningsprocesser.

Reaktionen fra demonstranter og pro-demokratiske politikere har foreløbig været præget af mistillid, og her nævnes det bl.a., at Carrie Lams reaktion kommer for sent. Endvidere står demonstranterne fortsat ved deres øvrige krav, som de ikke mener er blevet imødekommet.

Carrie Lams tiltag har ikke umiddelbart lagt en dæmper på demonstrationerne. Men det må betegnes som et forsigtigt positivt skridt hen imod den dialog, som både jeg og andre fra det internationale samfund har opfordret til.

[EU's udtalelser]

Som I formentlig er bekendt med, udsendte EU's høje repræsentant Mogherini den 17. august en fælles EU-erklæring om situationen. I denne erklæring udtrykker EU bekymring, og behovet for deeskalering, dialog og respekt for forsamlingsfrihed understreges. Det var en erklæring, som vi fra dansk side arbejdede aktivt på skulle udsendes. Det er derfor klart, at Danmark støtter EU linjen, hvilket jeg også efterfølgende har gjort.

I starten af oktober var der en hidtil uset eskalation af vold mellem demonstranter og politi. Politiet skød den 1. oktober en ung demonstrant, og henviste til selvforsvar. Som reaktion på de fortsatte demonstrationer indførte Carrie Lam maskeringsforbud ifm. offentlige forsamlinger via anvendelse af en nødretslovgivning – den såkaldte ”Emergency Regulation Ordinance”. Det har i sig selv ført til kritik og nye demonstrationer.

EU udsendte den 2. oktober endnu en fælles erklæring, som klart henviser til demonstranternes ret til at demonstrere, men som også understreger, at enhver form for vold er uacceptabel. Samtidig italesættes det tydeligt, at myndighedernes magtanvendelse for at opretholde lov og orden skal være strengt proportionelt. Også den linje støttede vi fuldt op om.

Jeg har gentagne gange offentligt opfordret til, at alle parter udviser tilbageholdenhed og indgår i en fredelig dialog. Det er vigtigt, at de nuværende fundamentale rettigheder respekteres. Men også vigtigt, at disse rettigheder udøves på en fredelig måde.

[Amnesty Internationals anklager om tortur]

Under konflikten er der fra flere sider fremkommet kritik af myndighedernes håndtering. Det gælder blandt andet Amnesty International, som i en rapport fra d. 20 september vedrørende politiets

anvendelse af hensynsløs vold mod demonstranter i Hong Kong fremkommer med alvorlige og bekymrende anklager.

På baggrund af rapporten anklager Amnesty International bl.a. Hong Kongs politi for ”hensynsløs og ulovlig voldanvendelse” samt tilfælde af egentlig tortur.

Det er derfor positivt, at Hong Kongs regering tidligere har understreget, at man vil foretage en fuld undersøgelse af politiets håndtering af større offentlige begivenheder efter den 9. juni 2019.

Det skal dog også bemærkes, at lokalregeringen i alt væsentlighed har afvist de generelle anklager rejst af Amnesty International.

[Reaktionen fra Beijing]

Beijing har i løbet af konflikten løbende justeret retorikken både i positiv og negativ retning. Den offentlige fortælling i fastlands-Kina om Hong Kong har bevæget sig fra at omtale udviklingen som demonstrationer og uroligheder, til at omtale demonstranternes handlinger som terrorlignende.

Efter Carrie Lams tale den 4. september, sås de fastlandskinesiske medier dog at have revideret deres vinkling i beskrivelse af situationen i mere positiv retning. Det er således ikke et fuldstændig klart billede, der kan tegnes.

[Kinesisk reaktion overfor danske udtalelser]

Fra kinesisk side har man anført, at Hong Kong ses som et internt kinesisk anliggende. Regeringen og jeg vil dog fortsat udtrykke Danmarks position, hvilket er helt inden for rammerne af Danmarks ét-Kina-politik.

[Afslutning]

Jeg har, som nævnt, understreget, at vold intet løser, fremhævet betydningen af fundamentale rettigheder, samt at dialog er vejen frem. Det ligger helt i tråd med budskabet i EU og Mogherinis udtalelser.

Blandt andet blev Hong Kong også taget op af EUs høje repræsentant, overfor den kinesiske udenrigsminister ved hendes seneste besøg i Beijing den 24. oktober. Jeg agter også selv at tage spørgsmålet op, når jeg mødes med min kinesiske kollega.

Og heri ligger også konklusionen i forhold til dagens samrådspørgsmål. Danmark og EU bidrager til løsningen af konflikten

ved løbende at understrege vores principielle positioner både offentligt og af diplomatiske kanaler. Vi står helt fast på grundlæggende rettigheder, herunder retten til ytrings- og forsamlingsfrihed, deeskalering af volden og retten til fredeligt at demonstrere. Denne tilgang ønsker jeg og regeringen at fortsætte.

Lad mig slutte med at understrege, at jeg fortsat vil følge situationen meget tæt. Jeg vil fastholde, at dialog er den eneste reelle vej frem.

ALO